από το ζήτημα αν το προϊόν αυτό μπορεί, στην ίδια κατάσταση, να γεννήσει δικαίωμα επιστροφής των εξόδων αποθεματοποίησης.

Galmot Everling Κακούρης

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Μαΐου 1984.

Κατ' εντολή
του γραμματέα

H. A. Rühl

Κύριος υπάλληλος διοικήσεως

Ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος

Y. Galmot

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ G. FEDERICO MANCINI ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 29 ΜΑΡΤΙΟΥ 1984 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Η υπό κρίση προδικαστική διαφορά αφορά το σύστημα αντισταθμίσεως που προβλέπεται για τα έξοδα αποθεματοποίησης της ζάχαρης. Καλείσθε να κρίνετε αν ορισμένες ουσίες, που σχηματίζονται προσωρινά κατά τη διαδικασία της παραγωγής της ζάχαρης, συνεπάγονται υποχρέωση των βιομηχάνων προς καταβολή της συνεισφοράς για την αποθεματοποίηση.

Η επιχείρηση Zuckerfabrik Franken GmbH (στο εξής Franken), με έδρα το Ochsenfurt (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας), παρασκευάζει ιμβερτοποιημένη ζάχαρη. Το προϊόν αυτό, που συνήθως χρησιμοποιείται σε μη αλκοολούχα ποτά που προορίζονται προς εμφιάλωση, λαμβάνεται από την κρυσταλλική ζάχαρη, που αποκαλείται επίσης, «βασικό είδος κρυσταλλικής μάζας» η οποία εξάγεται, στη συνέχεια, με αποχωρισμό του μητρικού σιροπίου από το κρυσταλλικό μάγμα. Με την προσθήκη νερού, η μάζα μετατρέπεται διαρκώς σε σιρόπι και το σιρόπι (αραιό διάλυμα) μετατρέπεται σε ιμβερτοποιημένη ζάχαρη, είτε αμέσως είτε ύστερα από ένα χρονικό διάστημα. Στη δεύτερη περίπτωση, αποθηκεύεται σε ειδικό δοχείο.

Στις 16 Δεκεμβρίου 1979, το Hauptzollamt του Würzburg υποχρέωσε την εταιρεία Franken να καταβάλει 1 200 000 περίπου γερμανικά μάρκα (DM) ως συνεισφορά για την αποθεματοποίηση του διαλύματος κατά την περίοδο Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου 1978. Η πράξη επιβολής αναφερόταν στη διαπίστωση ότι κατά το τετράμηνο αυτό η

1 — Μετάφραση από τα ιταλικά.

παραγωγή είχε υπερβεί τους 27 600 τόνους. Με άλλες πράξεις της 15ης Νοεμβρίου και της 7ης Δεκεμβρίου 1979, το ίδιο Hauptzollamt καθόρισε την ποσόστωση της συνεισφοράς για την αποθεματοποίηση της βασικής κρυσταλλικής μάζας σε 22 000 και 500 000 περίπου DM αντιστοίχως για το Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο 1979. Η Franken εναντιώθηκε τις απαιτήσεις αυτές· κατόπιν, όμως, της εμμονής της διοικήσεως, άσκησε ένδικο προσφυγή ενώπιον του Finanzgericht του Μονάχου, ισχυριζόμενη ότι συνεισφορά στο έξοδα αποθεματοποίησης μπορεί να εισπραχθεί μόνο για παραχθείσα ζάχαρη και ότι ως τέτοια μπορεί να θεωρηθεί μόνο το τελικό προϊόν που μπορεί να διατεθεί στην αγορά. Με διάταξη της 13ης Μαΐου 1983, το δικάζον δικαστήριο ανέβαλε την έκδοση οριστικής απόφασης και σας υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ, τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1. Ισχύει το άρθρο 12, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1998/78 ενόψει της εξουσιοδότησης του άρθρου 8, παράγραφος 3, τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΟΚ) 3330/74 στην οποία στηρίζεται, καθώς και του άρθρου 6, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΟΚ) 1358/77, καθόσον ορίζει, στο στοιχείο δ), ότι η μεταποίηση, από το βιομήχανο, της ζάχαρης σε προϊόντα άλλα από εκείνα που εμπίπτουν στην κλάση 17.01 του κοινού δασμολογίου θεωρείται ως διάθεση;

2. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ερώτημα 1:

Πώς πρέπει να ερμηνευθεί ο όρος "σιρόπια που παράγονται πριν από τη ζάχαρη σε στερεά κατάσταση και διατίθενται στη φυσική τους κατάσταση" κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, στοιχείο α), του κανονισμού 3330/74, ενόψει του άρθρου 8, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1998/78.

Εμπίπτει στις διατάξεις αυτές η ζάχαρη η οποία κατά τη διαδικασία παραγωγής διαλύεται με προσθήκη νερού πριν από την παρασκευή ιμβερτοποιημένης ζάχαρης;

3. Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο ερώτημα 2:

Πώς πρέπει να ερμηνευθούν οι όροι «παραγόμενη ζάχαρη» κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, στοιχείο α), περίπτωση 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3330/74, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό ΕΟΚ 1396/78, και "ποσότητες λευκής ζάχαρης που παράγονται και διατίθενται" του άρθρου 6, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1358/77;

α) υπάγεται επίσης στις διατάξεις αυτές το ενδιάμεσο προϊόν που προκύπτει μόνο προσωρινά στα πλαίσια συνεχούς διαδικασίας παραγωγής;

β) σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ερώτημα 3 α):

Έχει, εξάλλου, σημασία αν ένα τέτοιο ενδιάμεσο προϊόν μπορεί να προσδιοριστεί άμεσα κατά όγκο, να αποθηκευτεί στη φυσική του κατάσταση και να διατεθεί στο εμπόριο;

γ) σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο ερώτημα 3 β):

Αποτελεί προϋπόθεση για την είσπραξη συνεισφοράς εξόδων αποθεματοποίησης κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3330/74 το ότι το ίδιο προϊόν με τα ίδια χαρακτηριστικά γεννά απαίτηση επιστροφής εξόδων αποθεματοποίησης;»

2. Ας εξετάσουμε πρώτα τους κανόνες που αποτελούν αντικείμενο της υποθέσεως που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου. Πρόκειται, όπως ανέφερα ήδη, για τις κοινοτικές διατάξεις περί συνεισφοράς στα έξοδα αποθεματοποίησης της ζάχαρης.

Την κύρια πηγή τους αποτελεί το άρθρο 8 του κανονισμού 3330/74 του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1974, περί κοινής

οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, όπως έχει τροποποιηθεί με τον κανονισμό 1396/78 του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 1978. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου, τα κράτη μέλη αποδίδουν κατ' αποκοπή στους βιομήχανους τα έξοδα αποθεματοποιήσεως για ορισμένα είδη ζάχαρης που παράγονται από τεύτλα ή ζαχαροκάλαμα που έχουν συγκομισθεί στην Κοινότητα: τη λευκή, την ακατέργαστη, τα σιρόπια που λαμβάνονται πριν από παραγωγή ζάχαρης σε στερεά κατάσταση και εκείνα που λαμβάνονται με διάλυση της ζάχαρης αυτής. Τα κράτη χρηματοδοτούν τις επιστροφές αυτές εισπράττοντας από κάθε βιομήχανο εισφορά ανά μονάδα βάρους παραγόμενης ζάχαρης, ή, αν πρόκειται για τα είδη σιροπίου που ανέφερα πιο πάνω, ανά μονάδα βάρους, εφόσον όμως παράγονται πριν από τη ζάχαρη σε στερεά κατάσταση και διατίθενται στην κατάσταση την οποία βρίσκονται.

Πιο κάτω, στην παράγραφο 3, το ίδιο άρθρο ορίζει ότι το Συμβούλιο θεσπίζει τους γενικούς κανόνες εφαρμογής και ότι η Επιτροπή προσδιορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής, πέραν του ότι καθορίζει ετησίως το ύψος της συνεισφοράς. Οι πρώτοι ορίστηκαν με τον κανονισμό 1358/77 της 20ής Ιουνίου 1977 που ρυθμίζει τα της αντισταθμίσεως των εξόδων αποθεματοποιήσεως. Εδώ ενδιαφέρει ιδίως το άρθρο 6, παράγραφος 4, του κανονισμού αυτού, το οποίο ορίζει ότι «το κράτος μέλος εισπράττει τη συνεισφορά από κάθε ζαχαροβιομήχανο για τις ποσότητες λευκής ή ακατέργαστης ζάχαρης και σιροπίων, που αναφέρονται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, υπο α), του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3330/74, που παράγονται και διατίθενται στο πλαίσιο της μεγίστης ποσοστώσεώς του».

Οι λεπτομέρειες του συστήματος αυτού θεσπίζονται με τον κανομισμό 1998/78 της Επιτροπής της 18ης Αυγούστου 1978, ο οποίος ορίζει στο άρθρο 8, παράγραφος 2, ότι: «Ο όρος "σιρόπια που λαμβάνονται πριν από τη ζάχαρη σε στερεά κατάσταση" εννοεί τα σιρόπια εκείνα τα οποία εμπίπτουν στη διάκριση 17.02 Δ ΙΙ του κοινού δασμολογίου και τα οποία αργότερα μεταποιούνται σε ζάχαρη σε στερεά κατάσταση υπό τελωνειακό έλεγχο ή υπό ... έλεγχο που παρέχει ισοδύναμες εγγυήσεις, και τα οποία αποθηκεύονται σε ειδικά δοχεία χωριστά από τις εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την παραγωγή ζάχαρης» (υπενθυμίζω ότι η διάκριση που αναφέρεται περιλαμβάνει τα «μη κατονομαζόμενα» σάκχαρα και σιρόπια, που είναι δηλαδή άλλα από εκείνα που αναφέρονται στις προηγούμενες δασμολογικές διακρίσεις). Το άρθρο 12, παράγραφος 1, ορίζει στη συνέχεια, ότι «για τα προϊόντα που αναφέρονται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, εδάφιο τρίτο, υπό α), του κανονισμού 3330/74, η συνεισφορά είναι απαιτητή τη στιγμή της διαθέσεώς των»· και διευκρινίζει ότι, για τον υπολογισμό των σχετικών ποσών της συνεισφοράς, ως διάθεση θεωρείται «η μεταποίηση, από το βιομήχανο, της ζάχαρης και των σιροπίων σε προϊόντα άλλα» από εκείνα — ζάχαρη από τεύτλα και από ζαχαροκάλαμο σε στερεά κατάσταση — που εμπίπτουν στην κλάση 17.01 του ΚΔ.

3. Το πρώτο ερώτημα αφορά το άρθρο 12 που μόλις ανέφερα. Η διάταξη — υπενθυμίζω — θέτει τον κανόνα ότι, για τη λευκή ή την ακατέργαστη ζάχαρη και για τα σιρόπια που λαμβάνονται πριν από την παραγωγή ζάχαρης σε στερεά κατάσταση ή με διάλυση της ζάχαρης αυτής, η συνεισφορά είναι απαιτητή «τη στιγμή της διαθέσεως»· στη συνέχεια, στο στοιχείο δ) της παραγράφου 1 ορίζει ότι λογίζεται *ισοδύναμη με διάθεση* η μεταποίηση των εν λόγω προϊόντων σε άλλες ουσίες, διαφορετικές από στερεά ζάχαρη. Ο παραπέμπων δικαστής, όμως, (βλέπε σ. 9 και 10 της διάταξης παραπομπής) αμφιβάλει αν η εξομοίωση ενός ενδιάμεσου προϊόντος που προκύπτει κατά τη διαδικασία παραγωγής προς τελικό και διατεθέν στην αγορά προϊόν δικαιολογείται κατά το άρθρο 8 του κανονισμού 3330 (που αποτελεί εν προκειμένω το βασικό κείμενο) ή του μεταγενέστερου εκτελεστικού κανονισμού 1358. Με λίγα λόγια, η διάταξη του στοιχείου δ) είναι ενδεχομένως ανίσχυρη για το λόγο ότι η Επιτροπή υπερέβη τα όρια της κανονι-

στικής εξουσίας που της παρέσχε το Συμβούλιο.

Η αμφιβολία αυτή δεν είναι βάσιμη. Το Συμβούλιο, πιστεύω, χορήγησε στην Επιτροπή επαρκή εξουσία, ώστε να της είναι επιτρεπτό να αναγάγει ένα ενδιάμεσο προϊόν σε γενεσιουργό αιτία της υποχρέωσης καταβολής συνεισφοράς και να εξομοιώσει προς διάθεση τη μεταποίηση της ζάχαρης ή των σιροπίων σε άλλα προϊόντα.

Ας δούμε το γιατί. Το άρθρο 8 του βασικού κανονισμού εξαρτά από την προϋπόθεση της διάθεσης την καταβολή συνεισφοράς μόνο όσον αφορά τα σιρόπια, περιλαμβανομένων και εκείνων που λαμβάνονται με διάλυση της στερεάς ζάχαρης. Στην περίπτωση της λευκής ή της ακατέργαστης ζάχαρης (πρβλ. παράγραφο 1, στοιχείο α), του εν λόγω κανόνα) *η εξάρτηση αυτή δεν υφίσταται.* Εξ αυτού συνάγεται — νομίζω — ότι το στοιχείο «διάθεση» δεν αποτελεί αυστηρή προϋπόθεση της υποχρέωσης καταβολής συνεισφοράς. Το περιεχόμενό της είναι ελαστικό· ούτε είναι δυνατή η επίκληση, κατά του δεδομένου αυτού, του άρθρου 6 του κανονισμού 1358, που συνδέει — πράγματι — τη συνεισφορά με τη διάθεση χωρίς να προβλέπει εξαιρέσεις, αποτελεί όμως το ίδιο εκτελεστική διάταξη που δεν μπορεί, ως εκ τούτου, να δεσμεύσει την Επιτροπή. Ευλόγως, λοιπόν, η Επιτροπή, ορίζοντας τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 8, λόγω των απαιτήσεων που επιβάλλει το σύστημα των συνεισφορών, χρησιμοποιεί πλάσμα δικαίου, εξομοιώνοντας προς διάθεση μια διαδικασία εντελώς διαφορετικής φύσεως, όπως ακριβώς η μεταποίηση της ζάχαρης και των σιροπίων σε προϊόντα διαφορετικά από τη ζάχαρη σε στερεά κατάσταση.

Εξάλλου, οι απαιτήσεις στις οποίες αναφέρθηκα είναι αυστηρού δικαίου. Όπως παρατηρεί με το υπόμνημά του το Hauptzollamt, η εξομοίωση είναι αναγκαία για να εξασφαλίζει σε κάθε περίπτωση τη δυνατότητα είσπαξης της συνεισφοράς. Αν δεν υπήρχε, η είσπραξη δεν θα εξασφαλιζόταν: αυτό θα ίσχυε, για παράδειγμα, στην περίπτωση της στερεάς ζάχαρης, την οποία ο παραγωγός διαλύει σε νερό και μεταποιεί σε προϊόν που δεν μπορεί να υπαχθεί στην κλάση 17.01, στην έννοια δηλαδή της «ζάχαρης τεύτλων και καλαμοσακχάρου σε στερεά κατάσταση». Το ίδιο πρέπει να λεχθεί και για τις άλλες περιπτώσεις εξομοίωσης. Το ερώτημα δεν τις λαμβάνει υπόψη, η υπόμνησή τους όμως είναι χρήσιμη. Έχω κατά νου ιδίως το στοιχείο ς) της παραγράφου 1 του άρθου 12, που ορίζει ότι θεωρείται ως διάθεση η «μετουσίωση της ζάχαρης». Και εδώ η ενδεχόμενη μεταποίηση θα εμπόδιζε την είσπραξη συνεισφοράς για την αποθεματοποίηση όσον αφορά το προϊόν ζάχαρη· και εδώ επίσης αποφεύχθηκε ο κίνδυνος αυτός με την εξομοίωση προς διάθεση ενός περιστατικού που δεν αποτελεί διάθεση.

4. Έρχομαι στο δεύτερο ερώτημα, με το οποίο ζητείται από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει τον όρο «σιρόπια που παράγονται πριν από τη ζάχαρη σε στερεά κατάσταση και διατίθενται στη φυσική τους κατάσταση» (άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, στοιχείο α), του βασικού κανονισμού). Ο παραπέμπων δικαστής ζητεί να πληροφορηθεί ιδίως αν ο όρος αυτός περιλαμβάνει τη ζάχαρη που διαλύεται με νερό στη φάση της διαδικασίας παραγωγής που προηγείται της παραγωγής ιμβερτοποιημένης ζάχαρης. Η απάντηση, στην οποία συμφωνούν η Επιτροπή και οι διάδικοι στην κύρια δίκη, δεν μπορεί παρά να είναι αρνητική.

Το ερώτημα στηρίζεται στο άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού που εξέδωσε η Επιτροπή, το οποίο ορίζει ότι «ο όρος "σιρόπια που λαμβάνονται πριν από τη ζάχαρη σε στερεά κατάσταση" εννοεί τα σιρόπια εκείνα τα οποία εμπίπτουν στη διάκριση 17.02 Δ ΙΙ του κοινού δασμολογίου και τα οποία αργότερα μεταποιούνται σε ζάχαρη σε στερεά κατάσταση ... και τα οποία αποθηκεύονται σε ειδικά δοχεία χωριστά από τις εγκαταστάσεις που εξυπη-

ρετούν την παραγωγή ζάχαρης». Αν, λοιπόν, χρησιμοποιηθεί η διατύπωση αυτή για να ερμηνευτεί ο κανόνας του βασικού κανονισμού, που αποτελεί το αντικείμενο του ερωτήματος, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο όρος «σιρόπια που λαμβάνονται πριν από τη ζάχαρη σε στερεά κατάσταση» περιλαμβάνει και τα προϊόντα που λαμβάνονται από τη διάλυση της κρυσταλλικής μάζας. Πράγματι, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αυτά εμπίπτουν στη διάκριση στην οποία παραπέμπει ο εκτελεστικός κανονισμός.

Όπως είπα, πάντως, το συμπέρασμα αυτό πρέπει να απορριφθεί. Δεν επιτρέπεται να ερμηνεύεται υπέρτερος κανόνας δικαίου υπό το φως των διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει αυτού· και, αν πρόκειται η αρχή αυτή να τηρηθεί, πρέπει να αναγνωριστεί ότι ο όρος «σιρόπια που παράγονται πριν από τη ζάχαρη σε στερεά κατάσταση και διατίθενται στη φυσική τους κατάσταση» επ' ουδενί λόγω μπορεί να περιλαμβάνει τη ζάχαρη που διαλύεται με νερό κατά τη φάση της διαδικασίας της παραγωγής που προηγείται της παραγωγής ιμβερτοποιημένης ζάχαρης. Ο λόγος είναι απλός και δεν μπορεί να παρακαμφθεί: τα σιρόπια αυτά *δεν* παράγονται *πριν* από την παραγωγή στερεάς ζάχαρης, *αλλά μετά*.

5. Το τρίτο ερώτημα προϋποθέτει ότι στο δεύτερο δόθηκε αρνητική απάντηση. Οφείλω επομένως να το εξετάσω. Αφορά την ερμηνεία του όρου «παραγόμενη ζάχαρη» (άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, στοιχείο α), πρώτη περίπτωση, του βασικού κανονισμού, όπως τροποποιήθηκε το 1978) και του όρου «ποσότητες λευκής ζάχαρης που παράγονται και διατίθενται» (άρθρο 6, παράγραφος 4, του εκτελεστικού κανονισμού 1358/77). Ο παραπέμπων δικαστής διατυπώνει τρία συμπληρωματικά ερωτήματα: με το πρώτο ζητεί να πληροφορηθεί αν οι εν λόγω όροι περιλαμβάνουν ενδιάμεσο προϊόν — όπως η λευκή ζάχαρη — που εμφανίζεται προσωρινά κατά την εξέλιξη μιας συνεχούς διαδικασίας παραγωγής.

Το γράμμα της βασικής διατάξεως με ωθεί να απαντήσω καταφατικά. Πράγματι, από τη μια πλευρά, αγνοεί τη διάθεση και εξαρτά την υποχρέωση καταβολής συνεισφοράς από την παραγωγή και μόνο ζάχαρης· από την άλλη, ο όρος «παραγόμενη ζάχαρη» που χρησιμοποιείται εδώ είναι αρκετά ευρύς, ώστε να περιλάβει μια ενδιάμεση ουσία, όπως η λευκή ζάχαρη που εμφανίστηκε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παραγωγής. Προσοχή, όμως: όπως παρατηρεί το Hauptzollamt, για να καταστεί απαιτητή η συνεισφορά, η ζάχαρη πρέπει να αποτελεί *πραγματικό και αυθυπόστατο* προϊόν, ικανό, δηλαδή, να χρησιμοποιηθεί αυτοτελώς και όχι απλώς που χρησιμεύει στο σχηματισμό μιας άλλης τελικής ουσίας. Είναι, όμως, βέβαιο ότι η λευκή ζάχαρη συγκεντρώνει και τις δύο αυτές ιδιότητες και, για να διαπιστωθεί αν συντρέχει και η μια και η άλλη, αρκεί μια αναδρομή στις κλάσεις του κοινού δασμολογίου.

Η ερμηνεία αυτή του άρθρου 8 δεν είναι μόνο υποχρεωτική· ανταποκρίνεται στην ανάγκη (βλ. ανωτέρω παράγραφο 3) να εξασφαλίζεται το απαιτητό της συνεισφοράς και για τα προϊόντα εκείνα, που με μεταγενέστερη μεταποίηση αποκλείονται από την κατηγορία των προϊόντων που υπόκεινται σε συνεισφορά. Ούτε νομίζω ότι το άρθρο 6 του εκτελεστικού κανονισμού άγει σε διαφορετικά συμπεράσματα. Όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, οι δύο πηγές μπορούν να συνδυαστούν. Πράγματι, είναι αλήθεια ότι το άρθρο 6 εισάγει την προϋπόθεση της διάθεσης· απλώς και μόνο όμως — και αυτό έχει σημασία — για να εντοπιστεί το χρονικό σημείο κατά το οποίο ο βιομήχανος υποχρεούται να καταβάλει τη συνεισφορά. Σχετικά, υπενθυμίζω ότι ο κανονισμός της Επιτροπής εξομοιώνει προς διά-

θεση ορισμένες διαδικασίες μεταποίησης, τελειοποιώντας έτσι το μηχανισμό που θεσπίζεται με το άρθρο 6.

6. Το δεύτερο επικουρικό ερώτημα συνδέεται με το πρώτο. Ο δικαστής ερωτά αν, προκειμένου να υπαχθεί ένα ενδιάμεσο προϊόν στην έννοια του όρου «παραγόμενη ζάχαρη», έχει σημασία αν μπορεί να μετρηθεί κατά ποσότητα, να αποθηκευτεί και να διατεθεί στην αγορά. Φρονώ ότι πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν έχει εν προκειμένω σημασία η δυνατότητα μέτρησης και αποθήκευσης. Η πρώτη δεν είναι αναγκαία για τον υπολογισμό της συνεισφοράς, ο οποίος γίνεται βάσει της ποσότητας του τελικού προϊόντος. Η δεύτερη φαινομενικά μόνο είναι σημαντικότερη. Πράγματι, η ενδεχόμενη ύπαρξη ύδατος σε κρυστάλλους μπορεί να μειώσει τη καταλληλότητα του προϊόντος προς αποθήκευση· όπως, όμως, παρατηρεί η Επιτροπή, δεν ασκεί επίδραση στις ιδιότητες της ζάχαρης ως λευκής ζάχαρης, όπως ορίζεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 3330/74 (ζάχαρη τεύτλων και ζαχαροκάλαμου σε στερεά κατάσταση «που περιέχει, σε ξηρά κατάσταση, 99,5 % ... κατά βάρος ζαχαρόζη προσδιορισμένη κατά την πολωσιμετρική μέθοδο»).

Σημασία έχει, αντιθέτως, η προϋπόθεση της δυνατότητας διάθεσης στην αγορά. Η Επιτροπή το αποκλείει αντλώντας επιχείρημα από το γεγονός ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 1998/78 προβλέπει διάφορες περιπτώσεις πλασματικής διάθεσης. Καλώς γίνεται υπόμνηση του άρθρου 12· όχι όμως για να αντληθεί απ' αυτό επιχείρημα για να στηριχτεί ότι η δυνατότητα διαθέσεως στην αγορά είναι άνευ σημασίας. Αντίθετα, η υπόμνηση αυτή εξυπηρετεί τον ακριβέστερο ορισμό του περιεχομένου της εν λόγω προϋπόθεσης: αποδεικνύει δηλαδή ότι το προϊόν πρέπει να μπορεί να διατεθεί στην αγορά με την τεχνική έννοια ή κατά τους πλασματικούς τρόπους που αναφέρονται στο άρθρο 12. Υπέρ της ελλείψεως σημασίας εκφράζεται και το Hauptzollamt, κατά το οποίο η δυνατότητα διάθεσης στην αγορά δεν ασκεί επίδραση στην κατάταξη του προϊόντος στο ΚΔ. Το επιχείρημα, όμως, δεν είναι πειστικό· πράγματι, κατά κανόνα, η αναφορά ενός προϊόντος στο ΚΔ συνεπάγεται ακριβώς ότι είναι κατάλληλο να διατεθεί στο εμπόριο.

7. Με το τελευταίο επικουρικό ερώτημα, ο παραπέμπων δικαστής επανέρχεται στη δυνατότητα αποθήκευσης. Ζητεί να πληροφορηθεί αν ένα προϊόν, για τα έξοδα αποθεματοποίησης του οποίου καταβλήθηκε συνεισφορά (άρθρο 8, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού), μπορεί να γεννήσει αξίωση αποδόσεως των εξόδων αυτών όταν τα χαρακτηριστικά του — υψηλή θερμοκρασία, υγρασία — δεν επέτρεψαν *in concreto* την αποθήκευσή του.

Η απάντηση πρέπει να είναι καταφατική: το γεγονός ότι η κρυσταλλική μάζα δεν προσφέρεται προς αποθήκευση δεν εμποδίζει την απόδοση. Υπέρ της λύσεως αυτής συνηγορεί η δημοσιονομική ουδετερότητα του συστήματος αντισταθμίσεως που προβλέπεται για τα έξοδα αποθεματοποίησης: ουδετερότητα που προκύπτει από το γεγονός ότι η απόδοση των εν λόγω εξόδων χορηγείται μόνο για τα προϊόντα που υπόκεινται σε συνεισφορά (και τούτο και όταν ακόμη η καταβολή γίνεται μετά την — πραγματική ή πλασματική — διάθεση). Η ουδετερότητα του συστήματος επιβεβαιώνεται χαρακτηριστικά στην τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1358/77, όπου αναφέρεται «ότι η οικονομική υποστήριξη αυτής της ... αποδόσεως αποτελείται από συνεισφορές και ότι ... πρέπει να ληφθεί υπόψη, για τον καθορισμό των ποσών αυτών των συνεισφορών, η αρχή της ισότητος» μεταξύ των καταβαλλομένων και των εισπραττομένων ποσών.

Η ισοδυναμία μεταξύ συνεισφορών και αποδόσεων προκύπτει, εξάλλου, με αρκετή σαφήνεια από την παράγραφο 1 του άρθρου 8 του βασικού κανονισμού· και, όπως τόνισε ο εκπρόσωπος της Επιτροπής

κατά την προφορική διαδικασία, υφίσταται τέλεια συμμετρία μεταξύ των προϊόντων που γεννούν υποχρέωση καταβολής συνεισφορών και εκείνων που συνεπάγονται την απόδοση των εξόδων αποθεματοποίησης. Ας προστεθεί ότι το ποσό της απόδοσης αυτής ορίζεται κατ' αποκοπήν: πραγματοποιείται δηλαδή με μια μέθοδο που εξασφαλίζει ευχερώς την ισοσκέλιση μεταξύ εισερχομένων και εξερχομένων.

8. Με βάση όλες τις παρατηρήσεις που προηγούνται, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στα ερωτήματα που υπέβαλε το Finanzgericht του Μονάχου με διάταξη της 13ης Μαΐου 1983, στο πλαίσιο της διαφοράς μεταξύ της Zuckerfabrik Franken GmbH και του Hauptzollamt Würzburg:

1. *Στο πρώτο ερώτημα:* το άρθρο 12, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1998/78 της Επιτροπής της 18ης Αυγούστου 1978 ισχύει κατά το μέρος που ορίζει — στο στοιχείο δ) — ότι η μεταποίηση, από το βιομήχανο, της ζάχαρης σε προϊόντα άλλα από εκείνα που εμπίπτουν στην κλάση 17.01 του κοινού δασμολογίου θεωρείται ως διάθεση.

2. *Στο δεύτερο ερώτημα:* ο όρος «σιρόπια που παράγονται πριν από τη ζάχαρη σε στερεά κατάσταση και διατίθενται στη φυσική τους κατάσταση» — άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, στοιχείο α), του κανονισμού 3330/74 του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1974 (όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1396/78 του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 1978) — έχει την έννοια ότι δεν περιλαμβάνει τη ζάχαρη που διαλύεται με νερό κατά τη φάση της διαδικασίας παραγωγής που προηγείται της παραγωγής ιμβερτοποιημένης ζάχαρης.

3. *Στο τρίτο ερώτημα:* ο όρος «παραγόμενη ζάχαρη» — άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, στοιχείο α), πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 3330/71 του Συμβουλίου (όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1396/78 του Συμβουλίου) — και ο όρος «ποσότητες λευκής ζάχαρης που παράγονται και διατίθενται» — άρθρο 6, παράγραφος 4, του κανονισμού 1358/77 του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 1977 — έχουν την έννοια ότι:

   α) περιλαμβάνουν και την ενδιάμεση ουσία που εμφανίζεται μόνο προσωρινά κατά τη διάρκεια μιας συνεχούς διαδικασίας παραγωγής, εφόσον πρόκειται για προϊόν που μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτοτελώς. Η λευκή ζάχαρη που εμφανίζεται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παραγωγής ιμβερτοποιημένης ζάχαρης εμπίπτει στην έννοια των παραπάνω όρων·

   β) για να κριθεί αν ένα προϊόν εμπίπτει στην έννοια των προαναφερθέντων όρων, έχει σημασία να κριθεί αν μπορεί να διατεθεί στην αγορά, όπου ως διάθεση στην αγορά νοούνται και οι διάφορες μορφές πλασματικής διά-

θεσης που αναφέρονται στο άρθρο 12 του κανονισμού 1998/78 της Επιτροπής. Αντιθέτως, δεν έχει, για τον ίδιο σκοπό σημασία το ζήτημα αν το προϊόν μπορεί να μετρηθεί κατά ποσότητα και να αποθηκευτεί·

γ) όταν για δεδομένο προϊόν καταβάλλεται συνεισφορά για τα έξοδα αποθεματοποίησης δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 3330/74 (όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1396/78), γεννάται για το ίδιο προϊόν αξίωση αποδόσεως των εν λόγω εξόδων υπολογιζομένων κατ' αποκοπή έστω και αν το προϊόν αυτό δεν αποθηκεύτηκε.